

8. AMALen 15. artikuluan aurreikusten diren zerbitzuen eta prestazio ekonomikoen arteko bateragarritasuna ahalbidetzea (baita zerbitzuen artean ere), menpekotasunaren aurreko arreta egokia eta autonomia pertsonalaren sustapen eraginkorra bermatzeko

Menpekotasun-egoeran dagoen pertsona bakoitzak eguneroko zereginak gauzatzeko dauzkan beharrei erantzutea, sarritan, ezin da lortu zerbitzu edo prestazio bakar bat esleitzen baldin bada. Zerbitzu bat baino gehiago eta horiek eta prestazio ekonomikoak aldi berean erabiltzeak menpekotasun-egoeran dagoen pertsona bakoitzak dauzkan beharretarako arreta hobeto egokitzea ahalbidetzen du.

Kasu askotan, menpekotasunak edota ezgaitasunak gainkostu bat eragiten die egoera horretan dauden pertsonen eta haien familiei. Hori dela eta, prestazio ekonomikoak eta zerbitzuaren edo zerbitzu zehatz batzuen arteko bateragarritasunak hobetu egiten du pertsona horiei eskainitako arreta.

Bizkaiaren zerbitzuen eta prestazio ekonomikoen artean dagoen bateraezintasunak ez dirudi egokia, adierazitakoaren arabera.

Arabaren eta Gipuzkoaren zerbitzuak eta prestazioak bateragarriak dira; baina, nolahi ere, prestazio ekonomikoen artean diskriminatzailea izan litekeen bateraezintasun bat dago. Hortaz, eguneko zentroko zerbitzuarekin lotutako prestazio ekonomiko bat jasotzen dutenek ezin dute familia inguruneke zaintzetarako prestazio ekonomikorik (FIZPE) jaso, baina sare foraleko eguneko zentroak erabiltzen dituzten pertsonen kasuan ez da gauza bera gertatzen. Bestalde, lurralde horietan aldi berean prestazio ekonomikoak eta zerbitzuak erabiltzearen ondorioz aplikatzen diren murrizketak, kasu batzuetan, gehiegizkoak dira.

Zentzu horretan, gure ustez, komenigarria izango litzateke:

8.1. Bizkaiaren zerbitzu eta prestazioetarako ezarritako bateraezintasun-erregimena berrikus-tea, baita etxeko laguntza-zerbitzuarekin (ELZ) lotuta lurralde horretan zenbait udalerritan aplikatzen den irizpidea ere.

8.2. Araba eta Gipuzkoa lurraldeetan, lehen aipaturiko kasuan ezarrita dagoen prestazio ekonomikoen arteko bateraezintasun araubidea berriz aztertzea, baita prestazio ekonomikoak eta zerbitzuak aldi berean ematen direnean aplikatu beharreko murrizketak ere.

9. Autonomiarako eta Menpekotasunaren Arretarako Sistema hobetzeko paper proaktiboa onartzea, Autonomiarako eta Menpekotasunari Arreta emateko Sistemaren (AMAS) Lurralde Kontseiluan Eusko Jaurlaritzak eta foru aldundiek duten ordezkari-paperari jarraiki egindako lanaren bidez

Beraz, komenigarria izango litzateke Lurralde Kontseiluan parte hartzen duten herri-administrazioek beren jarduerak helburu hauetara bideratzea:

9.1. Menpekotasun-egoera guztiak behar bezala baloratzea ahalbidetzen duen baremo bat lortzea –eta bereziki aipatzekoak dira ezgaitasun intelektualarekin, ezgaitasun sentsorialarekin, gaixotasun mentalekin eta jokabide- eta kognizio-arazoekin lotutakoak– eta autonomia pertsonalarekin, parte-hartzearekin eta komunikazioarekin lotutako dimentsio berriak barne hartzea.

9.2. Menpekotasunaren nozioan iraunkortasun-izaera duten egoerak ez ezik, iraunkorrak izan ez arren menpekotasun-egoeraren iraupen luzea dela eta menpekotasun iraunkorraren pareko arreta merezi dutenak edo beste norbaiten laguntza jarraitua ezinbestekoa izateko moduko larritasun-mailakoak direnak barne hartzea.

9.3. Menpekotasunaren babesa Gizarte Segurantzaren esparruan barne hartzearen egokitasunari buruz hausnartzea, eta horrek dakartzan aldaketak egitea finantzaketan eta dagokion jurisdikzio eskudunean. Eta, horren harira, Gizarte Segurantzako asistentzia-mailak eskain litzakeen aukerak baloratzea.

9.4. Menpekotasun-egoeran dauden pertsonak ordezkatzan dituzten hirugarren sektoreko erakundeek Menpekotasunaren Sistema Nazionaleko Aholku Batzordean parte hartzea (AMALeko 40. artikulua).

9.5. Zerbitzuen zorroa egokitzea, zaindariantzako zuzeneko zerbitzuak barne hartzeko (prestatuntza, babesa eta aholkularitza).

9.6. AMALeko 5. artikulua argitzea eta modu murriztailean interpretatzea ekiditea.

9.7. Gehienezko epea laburtzea menpekotasun-egoera onartzeko eskaera aurkezten denetik zerbitzua edo prestazioa benetan esleitzen den artean.

10. Gizarte Zerbitzuei buruzko abenduaren 5eko 12/2008 Legearen hedapena eta garapena AMALen garapenarekiko eta aplikazioarekiko koherentea izatea bultzatzea

Autonomiarako eta Menpekotasunari Arreta emateko Sistemaren (AMAS) ezarpenaren eta Gizarte Zerbitzuen Euskal Sistema finkatu eta zabaltzearen artean lotura egotea ezinbestekoa da.

10.1. Bi sistema horiek (AMAS eta Gizarte Zerbitzuen Euskal Sistema) garatzea eta hainbat alderdirekin harmonikoak eta koherenteak izatea bermatu beharko da, adibidez, prestazio eta zerbitzuen zorroaren arauketarekin, pertsonen prestazio eta zerbitzu horien finantzaketan parte hartzeari buruzko arauketarekin, bi sistemak finantzatzeko ezar litezkeen neurriekin, etab.

10.2. Beharrezkoa izango da menpekotasunaren arloko balorazio-tresnak (menpekotasuna baloratzeko baremoa –MBB–) eta orientaziora bideratutakoak (BAP) Gizarte Zerbitzuen Le-